

Notitie ten behoeve van de Procedurevergadering Financiën.

Van: Roland van Vliet
Aan: Vaste Kamercommissie voor financiën
Betreft: commentaar op voorstel tot het houden van een parlementaire ondervraging inzake Panama Papers
Datum: 13 april 2016

Geachte collega's,

N.a.v. het idee van de fracties van PvdA, SP en GL om een parlementaire ondervraging te organiseren naar Panama Papers en belastingontwijking, wil ik u de volgende aandachtspunten meegeven, mede gebaseerd op mijn ervaring als voorzitter van een "grote enquête" en als lid van de Tijdelijke Commissie die dit instrument heeft ontworpen.

-Het protocol voor een parlementaire ondervraging is nog niet door de Tweede Kamer behandeld en dus nog niet in werking. Indien men dit instrument op korte termijn wil inzetten, dan zal op zeer korte termijn bespreking/goedkeuring plenair moeten plaatsvinden.

-De initiatiefnemers zullen veel duidelijker moeten aangeven waar zo'n parlementaire ondervraging over zou moeten gaan. In de pers las ik dat het over belastingontwijkingsconstructies van multinationals via Nederland zou gaan terwijl tegelijkertijd werd aangegeven dat de ondervraging is ingegeven door en gebaseerd op de Panama Papers. Dit kan niet. De Panama Papers gaan niet over multinationals en ook niet over het Nederlandse fiscale stelsel. Indien men dan toch een ondervraging wil opzetten over Nederland en multinationals, dan verwijs ik naar OESO en EU die internationaal bezig zijn met deze materie. Een Nederlands onderzoek zou daar bovenop komen maar dan is een parlementaire ondervraging geen geschikt instrument en zou je op termijn met een volwaardige parlementaire enquête aan de slag moeten.

-Indien de initiatiefnemers wel een ondervraging op basis van de Panama Papers bedoelen, dan vind ik een parlementaire ondervraging ontijdig. Immers, de belastingdienst heeft nog lang geen analyse kunnen maken van de Nederlandse relevantie ervan, ook al omdat nog niet alle stukken door de pers zijn vrijgegeven. Wanneer daarna mocht blijken, dat sprake is van belastingfraude door Nederlandse belastingplichtigen, dan gaan fiscus en FIOD en OM aan de slag om te kunnen vervolgen, naheffen, rente en boetes op te leggen.

-Ik verwijs u naar de duidelijke notitie van Bureau Wetgeving (opsteller Anouchka Verbruggen zat zelf in staf enquête Woningcorporaties). Hierin wordt beschreven hoe een parlementaire ondervraging het OM voor de voeten kan lopen en ook de belastingdienst.

-De kortst mogelijke doorlooptijd van een parlementaire ondervraging is 12 weken. Dan moet het instrument ook nog eerst worden goedgekeurd door de Kamer. Het opdoen van ervaring met zo'n vers instrument, zal de doorlooptijd waarschijnlijk niet bespoedigen. Dus het idee van een ondervraging voor de zomer is sowieso niet realistisch.

-Tenslotte: wie gaat er in zo'n ondervragingscommissie zitten? Dit kunnen niet de woordvoerders zijn want die hebben allang een mening over Nederlandse fiscaliteit terwijl zo'n commissie volstrekt onbevooroordeeld moet zijn. Voor anderen zal de materie echter in zulk een korte doorlooptijd amper te doorgronden zijn.